

Informàtica Aplicada a la Traducció
Examen de prova
12 de gener de 2002
Segona part
ESBÓS DE LA SOLUCIÓ

Qüestions:

1. (a) Ambigüitat estructural d'adjunció: el sintagma preposicional *a la gallega* pot modificar el nom *polp* per a formar sintagma nominal *polp a la gallega* o modificar el sintagma verbal *serviran polp* (amb nucli *serviran*) i formar el sintagma verbal *serviran polp a la gallega*.
 - (b) L'oració és ambigua per polisèmia (ambigüitat lèxica) del substantiu *finestra* (de la paret/ del sistema operatiu)
 - (c) Ambigüitat estructural per moviment de constituents (en concret, per moviment del element Qu *com*). Aquest element pot modificar els verbs *deien* i *vindria*. Les estructures, abans del moviment, i de la formació de l'estructura de relatiu, es podrien representar així:
 - Ens va explicar *de quina manera*. Deien *d'aquella manera* que vindria.
 - Ens va explicar *de quina manera*. Deien que vindria *d'aquella manera*.
- Noteu que l'el·lipsi dels subjectes no hi està involucrada perquè l'element Qu que es mou no és un sintagma nominal.
- (d) Ambigüitat estructural d'origen categorial. En la primera interpretació *les* és un pronom i *creus* és un verb, i formen junts un sintagma verbal; en la segona *les* és un article i *creus* és un substantiu i formen junts un sintagma nominal.
 - (e) Ambigüitat estructural d'adjunció. El sintagma *que s'hagen fet en euros* pot modificar al segon sintagma nominal *les despeses* o al sintagma nominal complet *les entrades i les despeses*.
 - (f) Ambigüitat de l'oració deguda a l'ambigüitat lèxica per anàfora. El pronom *la* pot tenir tres antecedents: *la venedora*, *la descripció* o *la urbanització projectada* i, per tant, tres interpretacions diferents.
 - (g) Ambigüitat de l'oració deguda a l'ambigüitat lèxica per anàfora: el pronom *'ls* i el pronom nul PRO que fa de subjecte de *es barallen* poden tenir els antecedents *els professors* i *els alumnes* i, per tant, poden tenir interpretacions diferents.

- (h) Ambigüitat de l'oració per polisèmia (ambigüitat lèxica) del mot *número* (part d'una actuació / comptes econòmics)
2. Cada mot en espanyol es correspon, de vegades, amb més d'un mot en séverla: es tracta d'un cas típic d'ambigüitat lèxica de transferència. Buscarem, entre les possibles traduccions dels grups de dos mots, les que apareguen més freqüentment en el corpus i les elegirem.

dirección postal: *dirección* pot ser *obmur*, *odnam* o *ragul*; *postal* només és *atrac*. Les úniques combinacions (col·locacions) que apareixen en els textos són *atrac odnam* i *atrac ragul*; la segona és la més freqüent i, per tant, l'elegim.

dirección electrònica: *electrónica* és *dered*; la combinació *dered obmur* no s'hi dóna, i *dered odnam* és menys freqüent que *dered ragul*. Així doncs, elegim la segona.

dirección asistida: *asistida* és *aduya* i només trobem *aduya odnam*: per tant, l'elegim.

dirección general: *general* és *latot* i només trobem *latot odnam*. Per tant, l'elegim.

diseño moderno: *diseño* pot ser *raerc* o *atnip*; *moderno* és *aídla*; *aídla atnip* és molt més freqüent que *aídla raerc*. Per tant, elegim la primera.

diseño asistido: *asistido* és *aduya*. Només trobem *aduya raerc*; per tant, l'elegim.

Nota: *séverla* és *alrevés* al revés. Si llegiu els mots al revés, veureu per què s'han elegit.

3. (només a tall d'exemple) si la llengua origen és el català i la llengua meta és l'anglès, tenim:
- (a) homografia mal resolta d'un mot: *ara rius* → *now *rivers* en comptes de *now you laugh*.
- (b) polisèmia mal resolta d'un mot: *rebrem el president a l'estació* → *we will welcome the president at the *season* en comptes de *at the station*.
- (c) problemes de concordança: *aquella gent estava feliç* → **that people *was happy* en comptes de *those people were happy*.
- (d) ambigüitat estructural mal resolta: *Dona'm la clau d'aquell sistema* → *give me the key *from that system* en comptes de *give me the key to that system*.
- (e) problemes amb l'ordre dels mots: *Jo he estat sempre un professional responsable* → **I have been always a professional responsible* en comptes de *I have always been a responsible professional*

4. S'hi indiquen les traduccions i, entre claudàtors, la regla aplicada en cada cas:
- (a) Un $[_{R_4}$ longe viage] \rightarrow Un viatge llarg
 - (b) Un $[_{R_4}$ longe viages] \rightarrow *Un viatges llargs
 - (c) $[_{R_2}$ Un viages longe] \rightarrow Uns viatges llargs
 - (d) $[_{R_4}$ Longe viages] \rightarrow Viatges llargs
 - (e) $[_{R_1}$ Un governmento] non democratic \rightarrow Un govern no democràtic
 - (f) $[_{R_1}$ Un governmentos] non democratic \rightarrow *Uns governs no democràtic
 - (g) Tu $[_{R_4}$ melior ideales] \rightarrow *El teu millors ideals
 - (h) Un $[_{R_4}$ bon solution] \rightarrow *Un bona solució

5. Entre els tipus de sistemes de traducció automàtica indirectes, el primer que comença a aplicar, almenys parcialment, el principi de composicionalitat és el de transferència sintàctica, ja que construeix la traducció usant com a pas intermedi un arbre d'anàlisi sintàctica de l'oració original. Per tant, els sistemes amb anàlisis més avançades (transferència sintàctica, interlingua) també l'apliquen.

Però els sistemes de transferència sintàctica no apliquen exactament el principi de composicionalitat, ja que es basen en l'aproximació que es poden traduir separadament: d'una banda, els mots (transferència lèxica) substituïnt-los pels seus equivalents i, d'altra banda, els arbres, transformant-ne l'estructura. Aquesta aproximació pot no funcionar perquè de vegades les transformacions dels arbres depenen de la interpretació de mots concrets i de parts de l'oració. En aquest sentit, els sistemes de transferència semàntica i d'interlingua proven de construir una representació semàntica a partir de l'arbre i de la semàntica dels mots, de manera que fan una interpretació més general del principi.

6. Els problemes són els esmentats en els apunts de l'assignatura, apartat 11.2, pàgina 113.